

Strategien for **Det Gode og Værdige Ældre**liv

Indledning

Velfærdssamfundet er fortsat i udvikling. På ældreområdet drejer det sig blandt andet om udviklingstendenser inden for demografi, sund aldring, demens og rehabilitering. I Kalundborg Kommune er det ambitionen at følge med udviklingen og bidrage til at understøtte muligheden for, at alle borgere kan få et godt og værdigt ældreliv.

Denne strategi er Kommunalbestyrelsens bud på, hvordan gode og værdige ældreliv skabes. Strategien sætter de strategiske, de værdimæssige og de overordnede rammer for udviklingen af området samt fastsætter mål og pejlemærker for indsats, tiltag og tilbud på ældreområdet fremadrettet.

Strategien er blevet til i en længere proces, der også har indeholdt udarbejdelsen af Kalundborg Kommunes værdighedspolitik. Værdighedspolitikken danner derfor grundlag for strategien.

Den ældre befolkning er præget af en høj grad af mangfoldighed. Ældre borgere har forskellige ønsker, ressourcer og behov. Denne strategi favner alle ældre borgere i kommunen og derfor er der i strategien blik for, at der kan være forskel på, hvad der for ældre udgør et godt og værdigt ældreliv.

Strategien er udarbejdet på baggrund af visionen om, at:

Velfærd handler om at skabe mulighed for, at alle borgere kan leve et godt liv, herunder et godt og værdigt ældreliv. Mulighederne for et godt og værdigt ældreliv formes i fællesskab, og velfærd er noget vi skaber sammen og i vores relationer til hinanden.

Strategien harmonerer med kommunens øvrige strategier, herunder Udviklingsstrategien og strategien for Det Nære Sundhedsvæsen, og taler ind i et velfærdsparadigme, hvor vores velfærdsforståelse forandres, og nye elementer og vinkler bygges på vores praksis. Det betyder, at den hidtidige forståelse om, at den kommunale opgave er at levere serviceydelser for og til borgerne, erstattes af en ny forståelse, hvor kommunen i langt højere grad bliver samarbejdspartner og facilitator i et fællesskab. I dette perspektiv er der fokus på, at opgaven løses sammen med borgerne. Velfærd bliver i denne forståelse at skabe gode og værdige ældreliv i fællesskab. Der vil fortsat blive ydet den nødvendige hjælp, støtte og omsorg til borgere med manglende eller få ressourcer.

Det skaber samtidig forventninger. Forventninger til, at borgere, civilsamfund, pårørende, frivillige og private aktører i Kalundborg Kommune er medudviklere, medskabere samt aktive og deltagende parter. At skabe gode og værdige ældreliv er en fælles indsats, hvor alle i fællesskab tager ansvar. Det betyder, at når der i strategien fremgår ord som "vi" og "os", så skal dette forstås i en bred forstand, der indbefatter både kommunale aktører, civilsamfund, pårørende, frivillige og private aktører, der løfter i fællesskab. Det betyder ikke, at de kommunale opgaver bliver mindre, men derimod, at vi alle kan løfte mere og bedre, hvis vi gør det sammen.

Strategien er udarbejdet i perioden fra oktober 2015 til juli 2016, og den er blevet til i et samarbejde med mange forskellige aktører. Figur på næste side viser en oversigt over alle de kommunale enheder samt enheder og aktører fra civilsamfundet, der er repræsenteret i strategien.

Efterfølgende omsættes de enkelte afsnit i strategien til konkrete handleplaner

Peter Jacobsen
Formand for Ældre- og Sundhedsudvalget

Sten Drejø
Næstformand for Ældre- og Sundhedsudvalget

Ella Rasmussen
Medlem af Ældre- og Sundhedsudvalget

Niels-Erik Sørensen
Medlem af Ældre- og Sundhedsudvalget

Martin Schwartzbach
Medlem af Ældre- og Sundhedsudvalget

Aktører der har været med i udarbejdelsen af strategien for Det Gode og Værdige Ældrelev

Kommunale enheder

Ældre- og Sundhedsudvalget
Visitations- & Hjælpeenheden
Sundhedsstaben
Den integrerede pleje, område Nord
Den integrerede pleje, område Syd
Kompetencecenter for demens
Madservice
Center for Forebyggelse- og Genoptræning
Den kommunale tandpleje

Civilsamfund

Ældresagen
Ældrerådet
Faglige organisationer
Borgere i Kalundborg Kommune

Indhold

1. Vision og pejlemærker for det gode og værdige ældreliv	6
1.a. Vision: Det gode og værdige ældreliv formes i fællesskabet. 7	
1.b. Pejlemærke: Værdighed.....	8
1.c. Pejlemærke: Samskabelse.	9
1.d. Pejlemærke: Respekt for forskellighed.	10
2. Ældre borgere i Kalundborg Kommune.....	11
2.a. Flere ældre borgere er en ressource.....	12
2.b. Ældre er mangfoldige.	13
2.c. Økonomi i ældreplejen.....	14
3. Indhold i det gode og værdige ældreliv	15
3.a: Aktivitet og bevægelse.....	16
3.b. Samvær og sociale relationer.....	17
3.c: Boliger til ældre borgere.	18
3.d: Det gode måltid.	19
3.e: Borgere med demens.....	20
3.f: Kvalificerede medarbejdere.....	21
4. Strategiens tilblivelse, proces og forhold til værdighedspolitik.	22
4.a. Strategiens tilblivelse.	23

1

Vision og pejlemærker for Det Gode og Værdige Ældrelev

I det følgende præsenteres den overordnede vision for Det Gode og Værdige Ældrelev. Herefter følger en beskrivelse af pejlemærkerne, der udfolder visionen.

1.a.

Vision:

**Det Gode og
Værdige Ældre
lives formes i
fællesskabet**

Nøgleord i visionen

Gode og værdige ældre, fællesskab, størst mulig glæde og selvstændighed, ligeværdigt samarbejde

Visionen sætter rammen for det gode og værdige ældre, og den er med til at understøtte Kalundborg Kommunes overordnede vision om, at kommunen er et godt sted at bo og leve.

Den kommunale ældrepleje er en afgørende hjørnesteen i den lokale velfærd. Strategien er udarbejdet på baggrund af visionen om, at:

Velfærd handler om at skabe mulighed for, at alle borgere kan leve et godt liv, herunder et godt og værdigt ældre liv. Det gode ældre lives formes i fællesskab og velfærd er noget vi skaber sammen og i vores relationer til hinanden.

Kerneopgaven for det kommunale ældre- og sundhedsområde er, at vi arbejder ligeværdigt og aktivt sammen med den enkelte borger om at understøtte størst mulig glæde og selvstændighed i livet.

De nedenstående pejlemærker uddyber visionen samt den velfærdsforståelse strategien bygger på, og de er med til at skabe grundlaget for, hvordan gode og værdige ældre lives formes i fællesskab.

1.b.

Pejlemærke: Værdighed

Nøgleord om værdighed

Klare sig selv, teknologiske hjælpemidler, rehabiliterende indsats, mulighed for at komme ud og være velsoigneret, selv bestemme påklædning og døgnrytme

Alle ældre borgere skal have et værdigt liv, uanset boligform, psykisk eller fysisk form.

For mange ældre er et værdigt ældreliv at kunne klare sig selv længst muligt. Anvendelse af flere teknologiske løsninger samt løbende fokus på rehabiliteringsindsatser kan være med til at understøtte, at flere ældre i højere grad kan klare flere ting selv i længere tid. Ældre borgere kan også via teknologiske løsninger være med til at sætte tidspunkt og rammen for digitale besøg og samtaler med medarbejdere.

For ældre borgere, der ikke længere kan klare sig selv og derfor har behov for støtte og hjælp, er det værdigt, at den ældre kan leve et liv, der så vidt muligt afspejler dennes hverdagsforståelse. Det indebærer, at alle ældre behandles ligeværdigt, og at der er respekt omkring ældres privatliv og personlige grænser. Derudover skal ældre have mulighed for at komme ud hver dag, være velsoigneret og være klædt, som de ønsker. Der skal også tages hensyn til ældres døgnrytme, så ældre så vidt det er muligt, selv bestemmer, hvornår dagen starter og slutter.

Det er ældres ønsker og behov, der skal være omdrejningspunktet for de indsatser og den hjælp og støtte, der tilbydes til ældre. En god dialog med pårørende kan bidrage hertil, da pårørende ofte har et indgående kendskab til den ældres liv, og samtidig har de en vigtig rolle i den ældres liv.

Værdighed i ældrelivet indbefatter også håbet om en værdig afslutning på livet. Herunder en dialog om ældres ønsker og opfattelse af en værdig død med både den ældre og den ældres pårørende. Det er derfor vigtigt, at ønsker i forhold til afslutningen på livet, er en naturlig del af samtalen med ældre og dennes pårørende. Derudover forudsætter det, at der er tilbud i kommunen, hvor der er mulighed for støtte, behandling og rammer, som kan imøde

komme de ønsker ældre har i forbindelse med en værdig død.

Kompetencecenter for Demens Nyvangsparken

Fokusområder - Værdighed

- Alle ældre borgere skal behandles værdigt
- Livet på plejecenter skal afspejle de ældre borgers hverdagsforståelse
- Alle ældre borgere skal have mulighed for en værdig død

Vores forventninger

- Ældre og pårørende der er åbne for at indgå i dialog om værdighed samt dialog om en værdig død med medarbejdere

Pejlemærke: Samskabelse

Nøgleord om samskabelse
Aktive borgere, ressourcer, medudviklere, inddragelse af andre borgergrupper, facilitere samarbejde på tværs

Samskabelse handler om, hvordan borgere, civilsamfund, pårørende, frivillige, private og kommunale aktører i fællesskab kan skabe og facilitere gode løsninger. I forbindelse hermed er den kommunale opgave at understøtte muligheden for, at alle borgere kan få et godt og værdigt ældreliv.

Strategien for Det Gode og Værdige Ældreliv tager afsæt i, at ældre er aktive borgere, der har ressourcer og skal have mulighed for at være medudviklere af velfærdsløsninger. Det åbner mulighed for, at ældres ressourcer bringes i spil på måder, der er til gavn for både ældre og andre borgere.

Samskabelse indebærer også, at der åbnes for at inddrage andre borgere i forbindelse med at skabe gode og værdige ældreliv. Inddragelse af pårørendes erfaringer og ønsker er blandt andet vigtige i forhold til at udvikle ældreplejen. Derudover kan samarbejder, aktiviteter og arrangementer på tværs af generationer og på tværs af borgergrupper bidrage til at skabe gode og værdige ældreliv.

Indvielse af det Maritime Aktivitetshus på Røsnæs Havn

I bevægelsen med at skabe gode og værdige ældreliv i fællesskab med både ældre borgere og andre borgergrupper, får kommunen samtidig en ny rolle. Kommunen bliver her i langt højere grad samarbejdspartner og skal være med til at facilitere samarbejde på tværs. Det indebærer, at kommunen i fremtiden lægger vægt på i højere grad at løse opgaver i samspil med borgerne.

Bregninge Amfiteater

Fokusområder - Samskabelse

- Gode og værdige ældreliv skabes i samspil med borgere og kommunale aktører
- Borgernes ressourcer bringes i spil i udviklingen af velfærdsløsninger
- Kommunale aktører løser opgaver i samspil med borgerne

Vores forventninger

- Borgere og civilsamfund der er åbne over for samarbejde

1.d.

Pejlemærke: Respekt for **forskellighed**

Nøgleord om forskellighed
Mangfoldighed, forskellige levemåder, respekt for ældre, oplyste individuelle valg, ældre som en ressource, fleksibilitet i kommunale tilbud

Ældre borgere er en mangfoldig gruppe i Kalundborg Kommune. De har forskellige ønsker, ressourcer og behov. Nogle ældre har ønsker om at være aktive i sociale foreninger og have samvær med andre. Andre ældre vil hellere være alene. Ligeledes er der nogle ældre, der klarer alt selv, mens andre ældre har behov for hjælp og støtte for at kunne klare sig i hverdagen. At have et godt og værdigt ældreliv indebærer, at der er respekt for den måde, ældre har lyst til og mulighed for at leve på, og at forskellige levemåder understøttes.

Ældre borgeres levemåder skal tage afsæt i den enkeltes hverdagsforståelse og livshistorie. Ældres selvbestemmelse skal være central i beslutninger, der vedrører den ældre borgers liv. Dette under forudsætning af, at ældre vejledes og rådgives af fagligt personale, så det er individuelle, men oplyste valg den ældre træffer om sin levemåde.

Ved at tage afsæt i ældres forskellighed, bliver det samtidig muligt at få øje på de ressourcer, som ældre borgere besidder. Mange ældre har forskellige kompetencer, som kan bringes i spil både i forhold til andre ældre og i forhold til børn, unge og andre voksne.

Derudover skal de tilbud, der er for ældre i kommunen, kunne understøtte den mangfoldighed, der er i ældregruppen. Det indebærer blandt andet, at det skal være muligt for ældre at leve et aktivt liv med sociale arrangementer og samvær. Samtidig skal der være mulighed for, at ældre borgere kan få støtte og hjælp i det omfang, der er behov for. Der skal derfor være fleksibilitet i de tilbud, der er for ældre i kommunen, så tilbuddene så vidt det er muligt, kan tilpasses ældre borgeres ønsker og behov.

Velkomstturen, Loch Ness

Fokusområder - Respekt for forskellighed

- Alle ældre borgere skal have mulighed for at leve det liv, de ønsker, og som er muligt
- Ældres ressourcer og kompetencer skal bringes i spil på flere måder
- Der skal være fleksibilitet i de kommunale tilbud

Vores forventninger

- Ældre borgere er åbne over for at bringe deres ressourcer i spil

2

Ældre borgere i Kalundborg Kommune

I dette afsnit gives en beskrivelse af den ældre befolkning i Kalundborg Kommune. Herunder belyses den demografiske udvikling indenfor ældreområdet, og der indgår en beskrivelse af udgifterne hertil

2.a.

Flere ældre borgere er en ressource

Nøgleord om ældre som en ressource
Civilsamfund, foreningsliv, arbejdsmarked, familieliv, understøtte selvstændighed, social aktivitet

Den voksende gruppe af ældre får i stigende grad flere gode og sunde leveår. Der forventes en betydelig stigning i alle aldersgrupper over 60 år. Eksempelvis forventes en stigning i gruppen af 75+ årige fra år 2015 til 2031 på 2.799 personer, svarende til 67 %. Nedenstående figur illustrerer den demografiske udvikling indenfor ældreområdet i de kommende år.

Den øgede andel af ældre borgere, der kan se frem til at leve længere og er sunde og raske i længere tid, udgør en stor ressource. Dette gælder både på arbejdsmarkedet, i familielivet, i lokalsamfundet samt i lokale foreninger.

Ældre er en stor ressource for samfundet, fordi de gennem deres liv har opbygget erfaringer og evner, som kan anvendes på mange forskellige måder til gavn for både ældre borgere og andre borgere. Det er kommunens opgave at være åben over for idéer og invitere de ældre, der har lyst til at bringe deres ressourcer i spil, til samarbejde. Det er allerede en del af kulturen i Kalundborg Kommune, at foreninger og

civilsamfund er aktive og tager ansvar. Derfor er der allerede mange sociale foreninger og tilbud til ældre, hvor ældre hjælper ældre og andre borgergrupper på tværs af generationer. Her ligger der en kommunal opgave i at understøtte og synliggøre de mange tilbud, som ældre skaber.

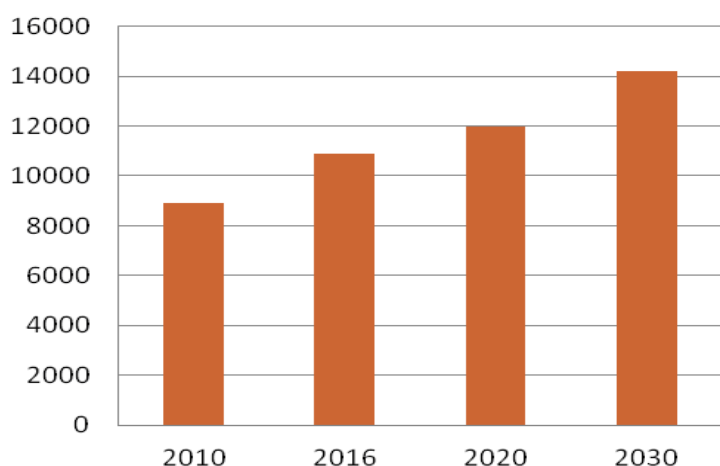
Fokusområder - Flere ældre borgere er en ressource

- Der skal fokus på ældres ressourcer
- Ældres ressourcer skal sættes i samspil med yngre generationer, foreninger og kommunen
- De mange tilbud, ældre skaber, skal understøttes og synliggøres

Vores forventninger

- Ældre der deltager aktivt i samfundet

Borgere +65 år

Aldersgrupper i dag

Alder	Antal
65-69 år	3672
70-74 år	2939
75-79 år	1999
80-84 år	1201
85-89 år	696
90-94 år	300
95-99 år	77
100-104 år	7

2.b.

Ældre er mangfoldige

Plejecenter Jernholtparken

Ældre borgere over 65 år er en mangfoldig gruppe i Kalundborg Kommune på næsten 11.000 borgere. De har forskellige ønsker, behov og ressourcer.

Der er ca. 9.000 ældre borgere, der klarer sig uden hjælp fra kommunens ældrepleje. Det svarer til 4 ud af 5 ældre borgere.

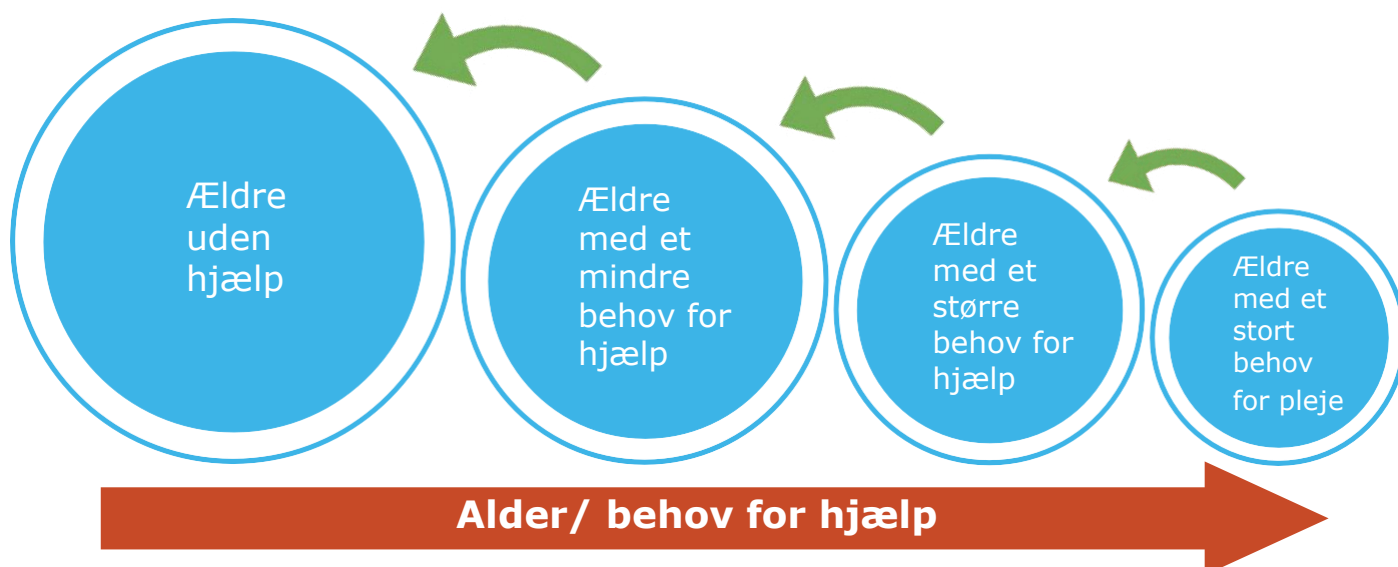
En gruppe på under 900 ældre har et mindre behov for hjælp. Det er hovedsageligt hjemmehjælpsmodtagere, der får under 2 timers hjælp om ugen. Derudover er der en gruppe på lidt over 400 ældre, der får hjemmehjælp mellem 2 og 20 timer om ugen. Af de 1300 ældre er der en mindre gruppe, der har et midlertidigt behov for hjælp, eksempelvis ved en midlertidig sygdom eller forværring i kronisk tilstand. De skal hjælpes og støttes i en kortere periode, så de har mulighed for at genvinde deres selvstændighed.

Endelig er der en gruppe på under 400 ældre

borgere, der har et stort behov for pleje. De får mere end 20 timers hjemmehjælp om ugen, er på en midlertidig plads eller bor i en plejebolig.

Nedenstående figur illustrerer, at desto ældre bliver, desto større behov for hjælp kan vi få og dermed bevæger vi os til højre i figuren, med den røde pil. Boblerne er med til at illustrere, at størstedelen af den ældre befolkning klarer sig uden hjælp, mens en lille del har et stort behov for pleje. Kommunens indsatser, herunder rehabilitering, har til formål at hjælpe ældre til at være selvstændige længst muligt og dermed at bevæge sig til venstre i figuren, med de grønne pile, mod mindre behov for hjælp og pleje.

Ældres mangfoldighed betyder, at kommunen har forskellige roller overfor ældre borgere og skal understøtte og fremme et godt og værdigt ældreliv på forskellige måder. Der skal være tilstrækkelig hjælp og støtte med fokus på borgernes ressourcer og værdighed, samt hjælp til at ældre kan genopnå en øget selvstændighed.

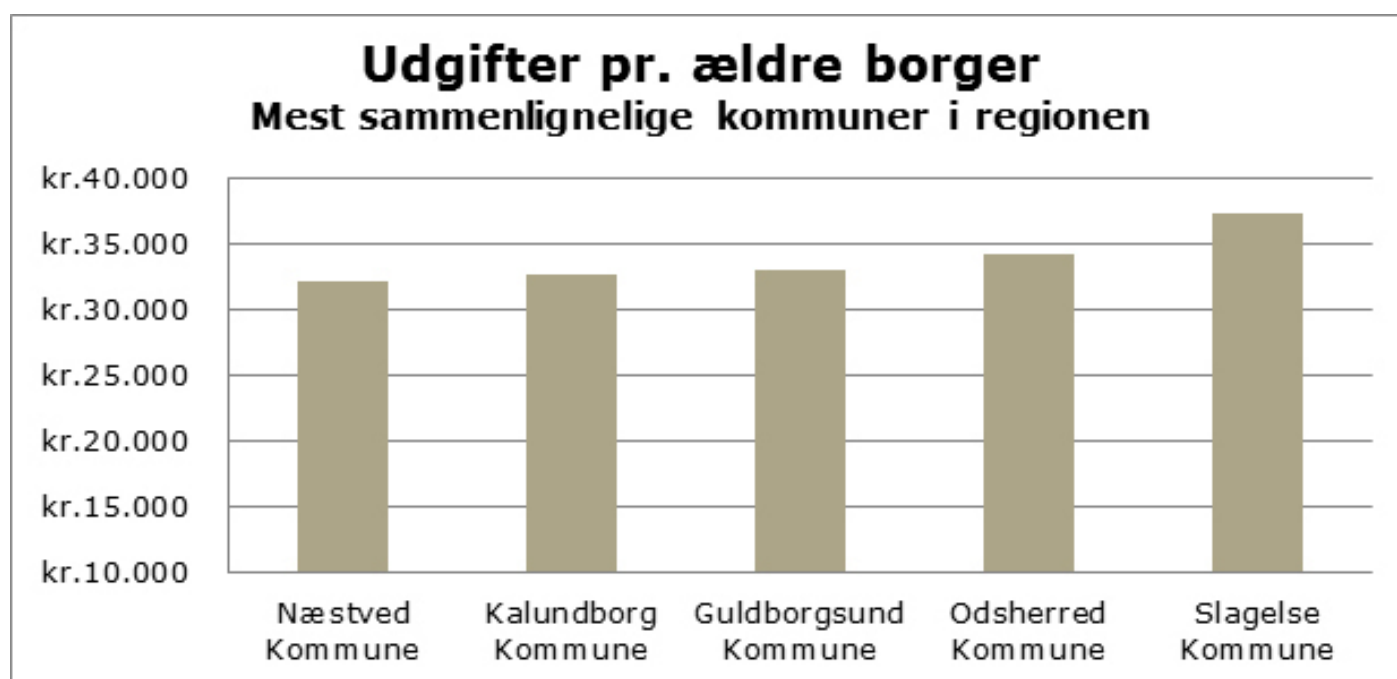
Økonomi i ældreplejen

Den kommunale udgift til ældreområdet har i perioden fra 2013 til 2015 ligget nogenlunde stabilt på ca. 305 mio. kr. om året, til trods for, at der er kommet flere ældre. Årsager hertil kan blandt andet være sund aldring og fokus på rehabilitering.

Omfanget af hjemmehjælp har ligget stabilt siden 2012, dog har der været en lille øgning heri i 2015. Sygeplejen har en lidt stærkere opadgående tendens, der accelerer svagt fra 2014 til 2015. Derudover har antallet af ældre borgere på plejecentrene ligget stabilt i perioden fra 2012 til 2015. Det giver et billede af, at til trods for, at der er kommet flere ældre, så har der ikke været en tilsvarende stærk stigning i ældre, der har behov for hjælp, men behovet for hjælp og pleje er blevet mere komplekst.

Nedenstående tabel viser udgifterne til ældreområdet i gennemsnit pr. 65+ årig i Kalundborg Kommune i 2015. Det er et gennemsnit både for de borgere, der modtager hjælp og for de borgere, der ikke modtager hjælp. I tabellen sammenlignes Kalundborg Kommunes udgifter til ældreområdet med de mest sammenlignelige kommuner i Region Sjælland.

Af tabellen fremgår det, at Kalundborg Kommunes udgifter til ældreområdet i gennemsnit pr. ældre borger ligger på niveau med de mest sammenlignelige kommuner i Region Sjælland

Kilde: Danmarks Statistik, juni 2016

3

Indhold i Det Gode og Værdige Ældreliv

I det følgende præsenteres de punkter, der er med til at definere indholdet i Det Gode og Værdige Ældreliv

3.a.

Aktivitet og bevægelse

Nøgleord om aktivitet og bevægelse

Mulighed for et aktivt liv med bevægelse, nemt at deltage, inddragelse af pårørende, frivillige og andre borgergrupper, understøtte frivillige

Alle ældre skal have mulighed for at leve et aktivt liv, uanset fysisk eller psykisk funktions-evne. Ved at facilitere aktiviteter og understøtte muligheden for deltagelse, kan det bidrage til, at ældre kan være aktive borgere, der kan udleve egne ønsker og behov længst muligt. Ofte kan fysiske aktiviteter foregå i fællesskab med andre borgere og derigennem skabe glæde og samvær.

Der skal være tilbud for ældre, der understøtter fysisk aktivitet og bevægelse. Herunder skal der være både udendørs og indendørs fysiske aktiviteter. Lige så skal det være nemt for ældre at deltage i aktiviteterne.

Pårørende, frivillige og andre borgere skal fortsat inddrages i forhold til at lave fysiske aktiviteter for ældre. Det er vigtigt, at det er nemt at involvere sig, og at de borgere, der involverer sig, anerkendes for det. Derfor skal ildsjæle, der er med til at lave aktiviteter for ældre, understøttes med blandt andet økonomi og rådgivning.

Der er allerede mange tilbud for ældre. For at muliggøre at flere deltager i aktiviteterne, skal der fokus på at synliggøre de mange tilbud.

Svebølle Aktivitetcenter, Åvangen

Projekt "Cykling uden alder"

Fokusområder - Aktivitet og bevægelse

- Alle ældre skal have mulighed for at leve et aktivt liv
- Ildsjæle skal understøttes og anerkendes
- De mange tilbud om aktivitet og bevægelse, der eksisterer for ældre, skal synliggøres

Vores forventninger

- Aktive borgere, der har mod på at være med til at sætte aktiviteter i gang

3.b.

Samvær og sociale relationer

Nøgleord om samvær og sociale relationer

Facilitere sociale arrangementer, inddragelse af pårørende, frivillige og andre borgere, fokus på overgangen fra arbejdsmarkedet til pensionist

At have samvær med andre har betydning for mange ældre. Det er dog ikke alle ældre, der har et socialt netværk. Ved at facilitere sociale aktiviteter og understøtte muligheden for deltagelse, kan ældre have samvær med andre, hvis de har lyst.

Det indebærer, at der faciliteres sociale arrangementer i gode fysiske rammer, der understøtter den mangfoldighed, der er blandt ældre. Dette både i forhold til ældre, der har fuld funktionsevne, ældre der har mindre funktionsevne, samt aktiviteter der tilgodeser både mænd og kvinder. Derudover skal der, så vidt det er muligt, være aktiviteter på forskellige tidspunkter af dagen, så det er op til den ældre at beslutte, hvornår de ønsker socialt samvær. Herunder skal pårørende, frivillige og andre borgere fortsat inddrages i arbejdet med at skabe sociale aktiviteter for ældre. Det undersøges blandt andet, hvilke muligheder der er, for at plejecentre, uden at tilsidesætte beboernes behov, kan åbnes mere op for andre ældre borgere, andre borgergrupper samt frivillige.

Det skal være nemt at være frivillig, og det skal være nemt for ældre at deltage i de sociale arrangementer. Derudover skal der være fokus på at informere om de mange tilbud, der allerede eksisterer for ældre i kommunalt regi samt i foreninger og civilsamfundet.

Der kan være flere overgange i ældres liv, hvor de oplever at miste sociale relationer. Eksempelvis i overgangen fra at være på arbejdsmarkedet til at blive pensionist eller ved tab af en ægtefælle. Her er det vigtigt at understøtte, at ældre fortsat kan bevare et socialt netværk.

Det skal være muligt for den ældre borger at fortsætte sine aktiviteter i klubber og foreninger, også når de ikke længere har fysikken med sig. Det bidrager til, at de ikke mister det sociale og aktive liv.

Sildebord på Plejecenter Raklev

Fokusområder - Samvær og sociale relationer

- Der skal faciliteres sociale arrangementer, der understøtter ældres mangfoldighed
- Pårørende, frivillige og andre borgere skal inddrages i forhold til at skabe sociale aktiviteter for ældre
- Der skal være fokus på at overgangen fra arbejdsmarkedet til pensionist ikke betyder, at kontakten til fællesskabet mistes

Vores forventninger

- Aktive medborgere, pårørende og familier, der bidrager til at skabe samvær for ældre

Boliger til ældre borgere

Nøgleord om boliger

Nye og anderledes bo og levetilbud, mangfoldighed, medinddragelse, central beliggenhed, ældrevenlige boliger, blandede beboergrupper

Der er forskel på de ønsker, som ældre har til deres bolig alt efter, hvor de er i deres liv. For at skabe gode boliger til alle ældre, er det derfor vigtigt, at ældre inddrages i beslutninger herom.

Det betyder samtidig, at der skal åbnes for nye og anderledes måder at tænke boligformer på, hvor mangfoldighed og medinddragelse udgør centrale nøglebegreber. Der kan også åbnes for nye samarbejdsformer, hvor boliger til ældre udformes i et samspil mellem boligforeninger og ældre.

Mange ældre har et ønske om at bo i en bolig, der ligger centralt i et byområde, og som er ældrevenlig. Det gør det langt nemmere for den ældre at færdes i og omkring boligen og bevare kontakten med familie og venner.

Placeringen af fremtidens ældreboliger kan tænkes sammen med andre faciliteter samt boliger til flere generationer. Det vil kunne bidrage til at skabe liv omkring boliger til ældre, og det vil gøre det lettere for ældre at lave sociale aktiviteter.

Kalundborg by ved vandet

Fokusområder - Boliger til ældre borgere

- Der skal udarbejdes en konkret boligstrategi for ældreområdet
- Der skal fokus på at skabe bynære og ældrevenlige boliger
- Der skal faciliteres miljøer med blandede beboergrupper på tværs af generationer

Vores forventninger

- Ældre der er medudviklere af fremtidens boliger

Kompetencecenter for Demens, Rørmosecentret

Det gode måltid

Nøgleord om det gode måltid
 Ældres ønsker i centrum, socialt samvær, veltilberedt, velduftende og velsmagende mad, imødekommer ældres ernæringsbehov, en velfungerende mund

Gode måltider består af næringsrigt og velsmagende mad, der kan indtages i hyggelige og stemningsprægede omgivelser.

Alle ældre skal, så vidt det er muligt, selv kunne tage beslutninger i forhold til valg af mad og spisetidspunkt. Det gælder også i de tilfælde, hvor maden leveres af kommunale medarbejdere.

Derudover skal det være muligt at indtage sit måltid i behagelige omgivelser, med socialt samvær, hvis den ældre ønsker det.

Et godt måltid betyder også mulighed for, at maden tilberedes med gode og friske råvarer og i overensstemmelse med ældres behov. Når kommunen har ansvaret for at levere maden, er det vigtigt, at maden er veltilberedt, velduftende, velsmagende og ser indbydende ud.

Derudover kan den rette ernæring være med til at skabe gode betingelser for, at ældre kan have så godt et helbred som muligt og bevare deres selvstændighed. Indholdet og sammensætningen af måltiderne skal derfor tage udgangspunkt i den ældres ernæringsbehov. Her kan kommunale medarbejdere bringe deres faglige viden i spil i forhold til at vejlede, rådgive og oplyse ældre borgere om indholdet i maden.

En velfungerende mund er også en forudsætning for, at ældre uden ubehag og smerter kan nyde den gode og nærende mad.

Sundhed i Bevægelse

Fokusområder - Det gode måltid

- Der skal være fleksibilitet i den mad, der leveres af kommunen
- Maden skal være veltilberedt, velduftende, velsmagende og se indbydende ud
- Indholdet og sammensætningen af måltiderne skal tage udgangspunkt i den ældres ernæringsbehov

Vores forventninger

- Borgere, medarbejdere og frivillige der samarbejder for sundhed og ernæring

Borgere med demens

Nøgleord om borgere med demens

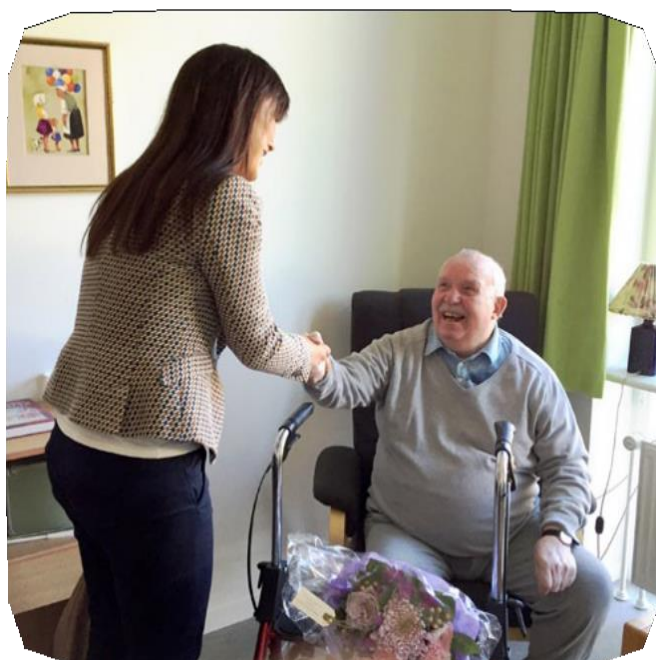
Bredt og varieret sygdomsforløb, tidlig opsporing, borgeren i centrum, fleksibilitet, teknologiske løsninger, inddragelse af pårørende

Mange ældre har en demenssygdom. Demens dækker over et meget bredt og varieret sygdomsforløb, og de behov og ønsker, der opstår hos ældre med demens, kan være meget forskellige. Derfor er det vigtigt, at der er mulighed for, at ældre med demens kan leve et ældreliv, som for dem er godt og værdigt.

Der skal fortsat være fokus på tidlig opsporing af borgere med demens. Det bidrager til, at borgerne tidligt i deres sygdomsforløb om muligt kan få en målrettet behandling og støtte. I mange tilfælde kan det medvirke til at fastholde eller forbedre borgerens funktionsniveau og selvstændighedsgrad.

Ældre med demens skal leve et liv, der så vidt det er muligt, minder om det liv, de har været vant til at leve. Det betyder, at de tilbud der er for ældre med demens, tager afsæt i de særlige behov og ønsker, de måtte have. Det forudsætter, at tilbuddene er fleksible og understøtter den mangfoldighed, der er. Herunder er der et særligt fokus på yngre borgere med demens og tilbud, der retter sig specifikt herimod. Anvendelse af teknologiske løsninger skal også bidrage til at understøtte, at flere ældre med demens kan leve det liv, de er vant til.

Nærtstående til borgere med demens lever ofte et hverdagsliv, der er påvirket og forandret af demenssygdommen i hjemmet. Derfor skal der fortsat være fokus på at understøtte og aflaste pårørende til at forsætte et aktivt og selvstændigt hverdagsliv. Det kan være en fordel for pårørende at blive inddraget i beslutninger om den ældre med demens, så også de pårørendes behov og ønsker kan tilgodeses.

Niels fra Kompetencecenter for demens, Nyvangsparken, hilser på Sundheds- og Ældreministeren. Billedet er taget af Sundheds- og Ældreministeriet.

Fokusområder - Borgere med demens

- Der skal fortsat være fokus på tidlig opsporing af borgere med demens.
- Tilbud til ældre med demens samt deres pårørende, skal indrettes fleksibelt og understøtte mangfoldighed
- Pårørende til ældre med demens kan inddrages i beslutninger om den ældre

Vores forventninger

- Et stærkt og inddragende samarbejde med pårørende

Kvalificerede medarbejdere

Nøgleord om kvalificerede medarbejdere

Relevante kompetencer og fagligheder, værktøjer der er konkret anvendelige, teknologiske løsninger, kerneopgaven i centrum, arbejde på tværs af faggrænser

Det er vigtigt, at de kommunale tilbud, der er for ældre, leveres af fagligt dygtige og kompetente medarbejdere og ledere. Det bidrager til at understøtte gode og værdige ældreliv.

Det indebærer, at der løbende er fokus på at sikre, at der er relevante kompetencer og fagligheder til stede. Det er vigtigt, at kompetenceudviklingsindsatser tager udgangspunkt i, hvilke fagligheder der er brug for i forhold til borgeren. Det betyder, at der skal sættes fokus på at afklare, hvilke konkrete opgaver medarbejderne og lederne har, og det skal være grundlaget for de opkvalificeringsindsatser, der fremover skal iværksættes.

Herunder er der fokus på, at de kompetenceudviklingsindsatser der iværksættes, er konkret anvendelige for medarbejderne og lederne, så nye færdigheder kan omsættes i praksis.

Den teknologiske udvikling indenfor informations- og kommunikationsteknologi (IKT) samt velfærdsteknologi giver flere muligheder. Det kan blandt andet øge sikkerheden i informationen og dialogen mellem medarbejdere og ledere. Derfor skal medarbejdere og ledere have kompetencer til at kunne anvende de forskellige teknologiske løsninger.

Derudover er det vigtigt, at ældre oplever en sammenhæng i de tilbud, der gives. Medarbejdernes arbejde skal derfor tilpasses borgerens behov, så forskellige kompetencer kan bringes i spil samtidig. Det indebærer, at medarbejderne har kendskab til kollegaers kompetencer og har mulighed for, at bruge hinanden på tværs.

Høng Ældrecenter

Fokusområder - Kvalificerede medarbejdere

- Alle medarbejdere og ledere skal have relevante kompetencer i forhold til de opgaver, de skal løse
- Kompetenceudviklingsindsatser skal være konkret anvendelige
- Der skal være fokus på arbejde på tværs, så arbejdet indrettes efter borgerens behov

Vores forventninger

- Engagement fra medarbejderne og lederne til at målrette og styrke deres faglige kompetencer

4

Strategiens tilblivelse

I det følgende gives en beskrivelse af strategiens tilblivelse, proces og relation til værdighedspolitikken

Strategiens tilblivelse

Nærværende strategi er blevet til i en længere proces, der også har indeholdt udarbejdelsen af Kalundborg Kommunes værdighedspolitik.

Inddragelse og følgegruppe

Grundlaget for strategien og værdighedspolitikken er blevet bearbejdet på seminar i januar 2016 med deltagelse af chefer og gruppeledere på ældre- og sundhedsområdet, ligesom der har været involvering af gruppeledernetværket i ældreplejen på to møder.

I processen har der været lagt vægt på inddragelse, hvorfor inddragelse af følgegruppen har været højt prioriteret, og der blev afholdt et velbesøgt borgermøde den 23. maj.

Ældrerådet, Ældresagen og de øvrige deltagere i følgegruppen for det gode og værdige ældreliv har ydet en stor og aktiv indsats. Der har været afholdt tre møder i følgegruppen.

Det har således været en proces, hvor følgegruppen og kommunale chefer og gruppeledere har været medskabere og har leveret input.

Værdighedspolitikken og strategien

Værdighedspolitikken er blevet til som en del af den samme proces som strategien for Det Gode og Værdige Ældrelev. Visionen og pejlemærkerne er derfor de samme.

Værdighedspolitikken er formuleret på et overordnet niveau, mens strategien for Det Gode og Værdige Ældrelev er mere omfattende, og går tættere på det konkrete niveau. I forbindelse med fordelingen af "værdighedsmilliarden" fra Ældre- og Sundhedsministeriet, modtager Kalundborg Kommune ca. 10 mio. kr. årligt til at realisere arbejdet med at omsætte værdighedspolitikken til konkrete indsatser på ældreområdet.

Disponeringen af værdighedsmidlerne, der blev vedtaget på Ældre- og Sundhedsudvalgsmødet den 6. juni 2016, følger værdighedspolitikken, og harmonerer med strategien for Det Gode og Værdige ældrelev.

Ansvarlig for udarbejdelse af strategien:

Anders Wolf Andresen
E-mail: Andn@kalundborg.dk

Rikke Langholz
E-mail: Riln@Kalundborg.dk

Layout: Dragan Mihajlovic

Kalundborg Kommune
Holbækvej 141 b
4400 Kalundborg